



## Din framtida pension

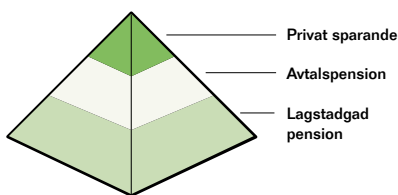
### Statligt anställda har fått ett nytt pensionsavtal!

Den 1 februari 2002 blev ett nytt pensionsavtal för statligt anställda klart. Avtalet, som träder i kraft den 1 januari 2003, kallas Pensionsavtal 2003 och förkortas *PA 03*.

Med den här broschyren vill din fackliga organisation informera dig om din avtalspension och vad det nya pensionsavtalet innehåller. Broschyren innehåller även information om vad som gäller för dig som inte omfattas av det nya avtalet.

### Total pension

Du som är statligt anställd kommer att få pension i form av lagstadgad pension och avtalspension. Kanske sparar du också privat till pensionen.



*Din totala pension*

### Avtalspensionen kompletterar den lagstadgade

Det är inkomster upp till en nivå som motsvarar en månadslön på 24.250 kr (7,5 inkomstbasbelopp) som ger rätt till lagstadgad pension. Avtalspensionen, som kompletterar den lagstadgade, är en tilläggs pension för inkomster såväl under som över 24.250 kr i månaden. Det är din fackliga organisation och arbetsgivaren som gemensamt kommit överens om pensionsavtalets innehåll.

### Bra att veta om basbelopp

Inkomstbasbelopp*	Årslön (kr)	Motsvarande månadslön (kr)
7,5	291.000	24.250
20	776.000	64.650
30	1.164.000	97.000

\* Inkomstbasbeloppet för 2002 är 38.800 kr.

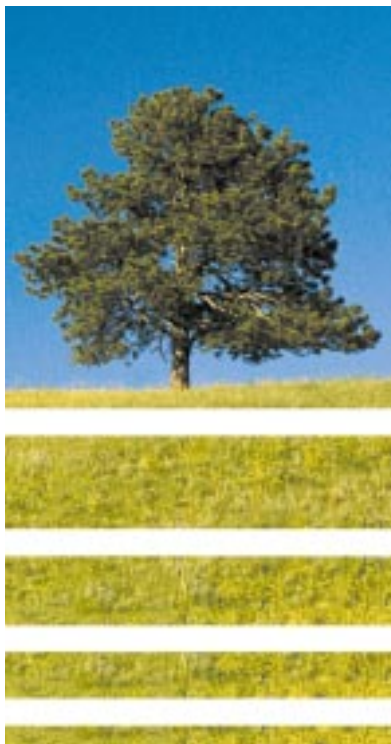


## Ett nytt pensionsavtal – varför?

Det finns olika sätt att se på pension. Tidigare har man ansett att pensioner ska vara **förmånsbestämda** och beräknas i förhållande till slutlön. Det nu gällande statliga pensionsavtalet PA 91 fungerar så.

I både den lagstadgade pensionen och i de flesta pensionsavtal på arbetsmarknaden råder numera synsättet att pensionen ska vara **avgiftsbestämd** och bygga på livsinkomsten.

Eftersom arbetsgivaren för statligt anställda ville förändra avtalspensionen i samma riktning som lagstiftarna och större delen av arbetsmarknaden redan gjort, inleddes förhandlingar med de fackliga organisationerna om ett nytt pensionsavtal.



### **Förmånsbestämd pension:**

Din framtida pensionsnivå är bestämd, till exempel 10 procent av slutlönen.

### **Avgiftsbestämd pension:**

Avgiften som betalas för din framtida pension är bestämd. Vad du kommer att få i pension beror på dels vad du tjänat, dels på vilken ränta avgifterna har räknats upp med.

## Det här är PA 03

### Vem omfattas?

PA 03 träder i kraft den 1 januari 2003. Du som är född 1943 eller senare omfattas av det nya pensionsavtalet. För dig som är född mellan 1943 och 1972 gäller övergångsregler för att undvika att någon missgynnas av bytet av pensionsavtal.

### Avgiftsbestämd ålderspension

PA 03 består av två avgiftsbestämda delar – *Individuell ålderspension* och *Kompletterande ålderspension (Kåpan)*.

Pensionsavgifter för de båda avgiftsbestämda delarna betalas av arbetsgivaren på hela lönen upp till 30 inkomstbasbelopp. Sammanlagd pensionsavgift är 4,3 procent av lönen. Inga andra kvalifikationsregler än åldersgränser finns för att tjäna in avgiftsbestämd pension.

Den pensionsgrundande lönen för avgiftsbestämd pension består av fast lön och kontanta avlöningsförmåner inklusive övertidsersättning.

Pensionsavgifter betalas också under till exempel föräldraledighet (18 månader per barn) och under tid med sjukpenning, sjukbidrag och förtidspension.

### *Individuell ålderspension*

För att börja tjäna in Individuell ålderspension ska du ha fyllt 23 år. 2,3 procent av din lön betalas i pensionsavgift. Du får själv välja hur din Individuella ålderspension ska förvaltas. Så småningom kommer du att få information om hur valet går till.

### *Kåpan*

Kåpan är i dag en del av det nuvarande pensionsavtalet PA 91. Pensionsavgiften till Kåpan i PA 03 höjs till 2 procent av lönen. Du ska ha fyllt 28 år för att börja tjäna in avgifter till Kåpan. Det är Försäkringsföreningen för det statliga området (FSO) som förvaltar Kåpan.



## Förmånsbestämd ålderspension

Eftersom man inte får lagstadgad pension för lön över taket på 7,5 inkomstbasbelopp, är pensionsnivåerna i avtalspensionen högre för lönedelar över taket än under.

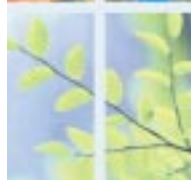
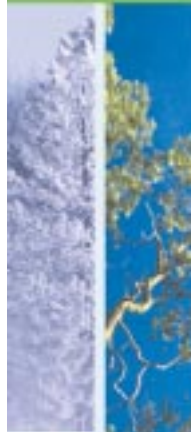
I PA 03 är de kompletterande förmånsnivåerna för lön över taket 60 procent av lönen mellan 7,5 och 20 inkomstbasbelopp, och 30 procent mellan 20 och 30 inkomstbasbelopp.

## Trettioåriga övergångsregler

För att undvika att någon missgynnas vid övergången till PA 03 kommer du som är född mellan 1943 och 1972 att omfattas av övergångsregler. Reglerna innebär att du förutom din avgiftsbestämda pension garanteras en *särskild åldersberoende förmånsbestämd pension*, både under och över taket 7,5 inkomstbasbelopp.

## Pensionsålder

Den normala pensionsåldern i PA 03 är 65 år. Eftersom en ny lag gör det omöjligt att avtala om avgångsskyldighet före 67 års ålder kan du, om du vill, fortsätta jobba ett par år efter 65.





## Möjlighet till tidigare pension

### *Förtida uttag*

Både den avgiftsbestämda och den förmånsbestämda ålderspensionen kan du ta ut tidigast från 61 års ålder. Väljer du att använda dig av denna möjlighet, minskar din pension för resten av livet.

Om du väljer att göra förtida uttag av Individuell ålderspension, betalas avgifterna som återstår fram till 65 års ålder in som ett engångsbelopp.

### *Delpension*

Delpensionsavtalet för statligt anställda träder i kraft den 1 januari 2003, samtidigt som PA 03. Avtalet gäller alla, även dig som är född före 1943 och inte omfattas av PA 03.

Du har möjlighet att ansöka om delpension från 61 års ålder. Som mest kan du gå ner till halvtid. Det du förlorar i lön på grund av att du har gått ner i tid kompenseras till 60 procent. Din pension från 65 års ålder, enligt pensionsavtalen, påverkas inte av att du går i delpension. Däremot blir din lagstadgade ålderspension något lägre.

## Efterlevandepension

### *Pension vid dödsfall*

Vid dödsfall betalas efterlevandepension ut till make och barn. Med efterlevande make jämställs registrerad partner och, i vissa fall, sambo. Pensionen till make betalas ut i sex år, längst tills arbetstagaren skulle ha fyllt 75 år. Till barn betalas efterlevandepension ut tills barnet fyller 20 år.

### *Efterlevande make*

En efterlevande make får ett belopp per år som 2002 motsvarar 45.500 kr. För lön över 7,5 inkomstbasbelopp betalas en pension på 45 procent ut det första året, och 30 procent de följande fem åren.

### *Barn*

Barnen får 10 procent av arbetstagarens lön under taket på 7,5 inkomstbasbelopp och 25 procent för lönen över taket.

### *Intjänad efterlevandepension*

Du som har tjänat in efterlevandepension enligt reglerna i PA 91 får, när det nya pensionsavtalet träder i kraft den 1 januari 2003, ta med dig den intjänade pensionen in i det nya avtalet.

## Du som inte omfattas av PA 03

### Födda före 1943

Är du född före 1943 omfattas du inte av det nya statliga pensionsavtalet PA 03. För dig gäller även fortsättningsvis PA 91.

PA 91 ger dig en förmånsbestämd pension på 10 procent av lönen under taket på 7,5 inkomstbasbelopp och 65 procent över (32,5 procent mellan 20 och 30 inkomstbasbelopp).

En pensionsavgift på 1,7 procent av lönen betalas till den avgiftsbestämda pensionen Kåpan, och förvaltas av Försäkringsföreningen för det statliga området (FSO).

### Delpensionsavtalet

Möjligheten att ansöka om delpension från 1 januari 2003 gäller alla statligt anställda, även dig som är född före 1943.



### Besök gärna våra hemsidor:

Statstjänstemannaförbundet  
**[www.stmf.se](http://www.stmf.se)**

Polisförbundet  
**[www.polisforbundet.se](http://www.polisforbundet.se)**

Läraryrket  
**[www.lararforbundet.se](http://www.lararforbundet.se)**

Tull-Kust  
**[www.tullkust.se](http://www.tullkust.se)**

Ledarna  
**[www.ledarna.se](http://www.ledarna.se)**

Vårdförbundet  
**[www.vardforbundet.se](http://www.vardforbundet.se)**

Försvarsförbundet  
**[www.forsvarsforbundet.org.se](http://www.forsvarsforbundet.org.se)**

Svenska folkhögskolans läraryrket  
**[www.sfhl.se](http://www.sfhl.se)**

Försäkringsanställdas förbund  
**[www.ff.nu](http://www.ff.nu)**

Offentliganställdas Förhandlingsråd  
**[www.ofr.a.se](http://www.ofr.a.se)**





**ledarna**  
SVERIGES CHEFSORGANISATION



**SFHL**



*Öffentliganställdas  
förhandlings  
Råd*